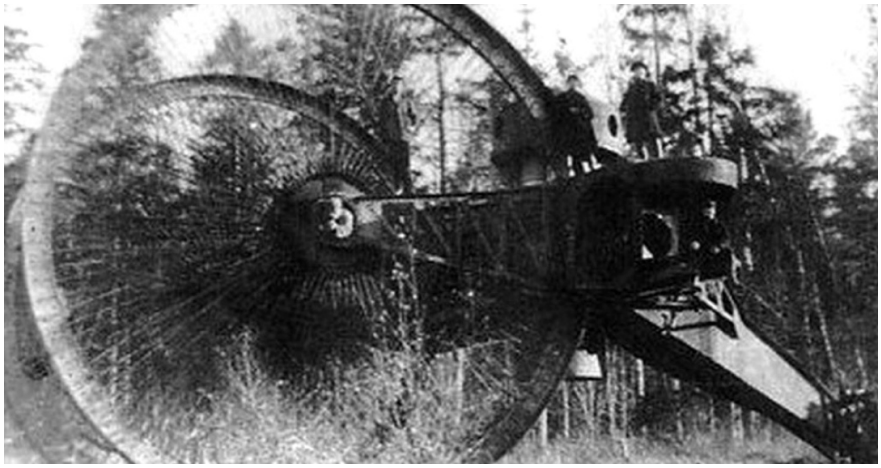
Cár Tank :)

Šialený ruský Cár Tank.

Mal naháňať hrôzu, no po prvej jazde skončil ako kopa šrotu zabudnutá v lese.

Cárske Rusko sa v roku 1914 chcelo oddeliť od zvyšku sveta tým, že postavia bezkonkurenčný vojnový stroj. Čoskoro prišiel na svet veľkolepý projekt Cár Tank, ktorý síce mal pozitívne vyhliadky, no napokon skončil ako kopa šrotu zabudnutý v lese.

Či už išlo o cárske Rusko, alebo Sovietsky zväz, tamojší strojní inžinieri a konštruktéri sa celé desaťročia snažili o zostrojenie hneď niekoľkých unikátnych vynálezov. Cieľom bolo, prirodzene, odstrašiť potenciálnych nepriateľov, prípadne v neskoršej dobe predbehnúť západný svet na čele so Spojenými štátmi americkými v technologických pretekoch počas Studenej vojny.

Zatiaľ čo v 60. rokoch sa venovali napríklad ekranoplánom, približne 50 rokov predtým vymysleli Cár Tank. Cieľom projektu bolo postaviť obrnené a zbraňami vybavené vozidlo, ktoré malo prekonať aj tie najnáročnejšie prírodné podmienky a zaútočiť v teréne, kde by sa iná vojenská technika nedostala.

Armáda potrebovala stroj, ktorý pomôže najmä v zákopovej vojne, ktorá prebiehala aj počas prvej svetovej vojny. Stroj mal dokázať bezproblémovo prejsť cez nepriateľské územie, a tak minimalizovať straty vojakov aj ostatnej techniky. Jedným z konštruktérov, ktorí stáli za vznikom myšlienky, bol Nikolaj Lebedenko, ktorý sa roky predtým osvedčil ako výrobca delostreleckých zariadení pre ruskú armádu.

Ako to malo vyzerať?

Konštrukčne išlo o motorom poháňanú trojkolku s centrálnym telesom tvaru T. Vpredu s dvoma závesmi pre kolesá s priemerom približne 9 metrov a vzadu, na ramene umiestneným valcom s priemerom 1,5 metra slúžiacemu na vedenie vozidla.

Podľa pracovných poznámok sa Lebedenko pri tomto koncepte inšpiroval ázijskými vojnovými vozidlami, ktoré vďaka veľkým kolesám ľahšie prekonávali terénne nerovnosti. Celková dĺžka vozidla bola 17,8 metra, šírka 12 metrov a výška 9 metrov. Podľa prvých prepočtov mala hmotnosť dosiahnuť 40 ton, no vyrobený stroj mal ešte o 20 ton viac.

Pohon mali zaistiť dva motory od firmy Maybach, pričom každý z nich disponoval výkonom 240 konských síl pri 2 500 ot/min. Paradoxne, keďže Maybach je nemecká spoločnosť, Rusi získali motory tak, že ich proste vymontovali zo zostrelenej nemeckej vzducholode.

Každý motor poháňalo koleso, ktoré bolo perom zo železničného vagónu pritlačené na drevené obloženie z vonkajšej strany predných kolies. Tým bolo zabránené zadretiu motora v prípade uviaznutia stroja, avšak sa tu strácalo značné množstvo výkonu, čo sa prejavilo už pri prvých skúškach vozidla. Maximálna plánovaná rýchlosť vozidla bola nastavená na 17 km/h.

Priestor pre posádku bol umiestnený v priečnej časti trupu, vstup bol riešený zadnými dverami, ku ktorým bolo treba vystúpiť po zadnej „nohe“ vozidla. Nad centrálnym priestorom bola umiestnená pevná veža s pravdepodobne 6 otvormi pre lafetáciu guľometov Maxim M1910 kalibru 7,62. Na oboch krajoch priečnej časti T trupu boli držiaky s otočnou lafetou pre guľomet Maxim M1910.

Predpokladaný počet členov posádky predstavoval 15 mužov. Súčasťou bola aj 10 mm hrubá vrstva z lisovanej

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

ocele, ktorá mala zabezpečiť ochranu pred puškami, guľometmi a ľahkým delostrelectvom.

Konštrukciu zaplatil cár

Lebedenko spolu s Nikolajom Žukovským a jeho synovcami tak začali pracovať na návrhu stroja, ktorý si však vyžadoval pomerne hodnotnú investíciu a tiež materiál. Projekt vyzeral od začiatku nedôveryhodne, veľmi nákladne a dosť bizarne, čo odháňalo väčšinu potenciálnych investorov a sponzorov.

Keďže hlava projektu Lebedenko mal dobré kontakty v armádnych zložkách z predchádzajúcej spolupráce, dokázal nejakým spôsobom zaujať pozornosť samotného cára Mikuláša II. Ten spoločne s najvyššími predstaviteľmi a radcami prišiel na augustovú prezentáciu, kde mu tím konštruktérov ukázal miniatúrny model budúceho vraždiaceho stroja.

Predvádzací tank mal motor z gramofónu, no v miestnosti spôsobil obrovský rozruch a nadšenie. Najviac sa z neho tešil cár, ktorý mal za ním dokonca liezť až pod stôl, keď sa o niečo zavadil, či zasekol. Bez váhania tak nakázal, aby Lebedenkov tím dostal od cárskeho dvora 210 000 rubľov a začal s konštrukciou stroja, ktorý teda na znak vďaky Mikulášovi II. dostal pomenovanie Cár Tank.

Proces výroby aj testy končili fiaskom

Pochybnosti, nepresné výpočty a otázniky sa objavovali prakticky od samého začiatku konštrukcie Cár Tanku. Výroba prebiehala v moskovskej továrni a trvala necelý jeden rok. Počas výrobného procesu sa primárne zostavoval len podstavec, na ktorom mal byť tank presúvaný na armádou určené miesta. Ostatné časti boli skonštruované tak, aby sa po príchode na konkrétnu lokalitu len pospájali do jedného celku.

Aj keď to môže znieť prakticky a jednoducho, bolo v tom množstvo komplikácií. Pri finalizácii projektu totiž Lebedenkov tím mechanikov zistil, že spevnené oceľové telo a ostatné komponenty na tanku napokon navýšili váhu stroja o ďalších 20 ton, čo mohlo spôsobiť značné problémy, keďže výpočty na projekte rátali s váhou maximálne 40 ton. Konštruktéri sa tak začali obávať, ako a či vôbec zvládne tank presuny a pohyb.

Mal byť totiž nasadený na miesta, kde nie je rovná spevnená plocha. Stroj mal bez problémov zvládať lesy, zákopy, močiare, zasnežené a premočené polia. V auguste 1915 bol podstavec aj s jednotlivými komponentami prevezený do lesa približne 60 km od Moskvy. Spočiatku to vyzeralo celkom sľubne.

Nefunkčná replika zostrojená pre lepšiu predstavu o veľkosti

Prvý skutočný test a zároveň koniec Cár Tanku

Cár Tank demoloval les, demoloval stromy a hravo si poradil s väčšinou nástrah, ktoré mu tamojšie prírodné podmienky pripravovali. Trvalo to však len chvíľu, než sa menším zadným kolesom zaboril do bahnistej zeme. Tento moment sa dá pokojne považovať za koniec Cár Tanku. Stroj bol totiž extrémne ťažký na to, aby sa dokázal vyhrabať.

Na testovacích jazdách boli prítomní aj kontrolóri z armády, ktorí uznali, že v nehybnej pozícii je Cár Tank

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

nepoužiteľný. Zvlášť ich znepokojovala možnosť, že ak dostane stroj ranu hoci aj od zbrane menšej ráže, výplety predných kolies sa zničia a stroj tak bude už úplne pohybu neschopný.

Armáda usúdila, že tento predražený vynález, ktorého cena sa mimochodom vyšplhala až na 250-tisíc rubľov, je zbytočný a stratili oň záujem. Ak sa pýtate, či nechali gigantický stroj za štvrť milióna rubľov stáť len tak v lese na mieste, kde zapadol, tak to bolo presne tak. V tej dobe totiž neexistoval ani podobný stroj, ktorý by prišiel Cár Tank vytiahnuť. Vynálezcovia sa báli, že pri neuváženej snahe o pomoc by sa poškodil oceľový plášť či kolesá.

Tak sa nestalo nič a Cár Tank ostal napospas osudu v strede lesa asi 60 km od Moskvy. Do roku 1917 ho strážili vojaci, no po vypuknutí občianskej vojny v Rusku ostal bez dozoru. Predpokladá sa, že miestni obyvatelia a zlodeji rozkradli stroj na diely, pričom kompletne zmizol až v toku 1923.

Po Cár Tanku sa teda zľahla zem. Nikomu nechýbal, nikdy nebol nasadený do boja a nikto sa už v budúcnosti nesnažil o rekonštrukciu tohto nápadu, keďže rokmi prichádzali omnoho efektívnejšie technologické možnosti a s nimi aj ďalšie šialené sovietske nápady na stroje, ktoré mali pozdvihnúť ich úroveň, no skončili bezúčelne.

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

- **https://www.interez.sk/sialeny-rusky-car-tank-mal-nahanat-hrozu-no-po-prvej-jazde-skoncil-ako-kopa-s-otu-zabudnuta-v-lese/.**

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania